

Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi kuruluş Kanunu

(Resmî Gazete ile ilânı : 22 . V 1958 - Sayı : 9912)

No.
7118

Kabul tarihi
14 . V . 1958

I. - Kuruluş

MADDE 1. — Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi adı ile hususi hukuk hükümlerine tâbi olmak üzere bir banka kurmak için Maarif Vekâletine salâhiyet verilmiştir.

Bankanın kuruluş maksadı

MADDE 2. — Banka aşağıda yazılı işlerle iştigal eder :

A) (A) Grupu hisse senedi sahipleri bulunan öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtında vazifeli olan memurlara mesken inşaatı için gayrimenkul ipotegi karşılığında yirmi seneye kadar vâdeli krediler açmak.

B) Bankaya veya (A) grubu hisse senedi sahibi bulunan öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtında vazifeli olan memurlara ait arsalar üzerinde meskenler inşa etmek ve bunları peşin veya ipotek karşılığında yirmi seneye kadar vâde ve taksitle yine bu öğretmen ve memurlara satmak veya bu maksatla arsalar ve meskenler mubayaa etmek.

C) Bankaya ait gayrimenkulleri kiraya vermek, yapı, onarma, taahhüt ve proje işleriyle iştigal etmek.

D) Yapı malzemesi ve ders aletleri endüstrisi ve ticareti yapmak ve bu maksatla ortaklıklar kurmak ve kurulmuş olanlara ortak olmak.

E) Ticari, sınai, zirai her çeşit tesebbüs ve taahhütlerde bulunmak.

F) Ticari mümessillik, ticari vekâlet, sigorta acentalıkları, komüsyon ve nakliye işleri yapmak.

G) Sigorta ortaklıkları kurmak ve kurulmuş olanlara ortak olmak.

H) Diğer bilcümle banka muameleleriyle uğraşmak.

Merkez

MADDE 3. — Bankanın merkezi Ankara'dadır. Banka lüzum gördüğü yerlerde, Bankalar Kanunu hükümlerine göre şube veya ajans açabilir.

Müddet

MADDE 4. — Bankanın müddeti katî kuruluş tarihinden başlamak üzere 99 yıldır. Bu müddet umumi heyet kararı ile bir misline kadar daha uzatılabilir.

II - Malî hükümler

Sermaye

MADDE 5. — Bankanın itibari sermayesi her biri (100) yüz Türk lirası kıymetinde (300 000) üç yüz bin hisseye ayrılmış olarak (30 000 000) otuz milyon Türk lirasıdır.

Hisse senetleri

MADDE 6. — Hisse senetleri (A) ve (B) gruplarına ayrılmış olup bunlardan :

(A) Grupu sermayenin % 55 ini ;

(B) Grupu sermayenin % 45 ini teşkil eder.

(A) Grupu hisse senetleri İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığında aidatı bulunanlara tahsis edilmiştir.

Ancak, Yapı Sandığında aidatı bulunanlar tarafından satın alınmayan veya satın alınması taahhüdedilmeyen (A) grubu hisse senetleri evvel emirde öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtındaki memurlar, artan diğer hakiki ve hükmi şahıslar tarafından satın alınabilir.

İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığının mevcudu bankaya intikal ettirilerek Sandıkta aidatı bulunanlara, iştirak etmiş oldukları sermaye hissesine tekabül edecek (A) grubu hisse senedi verilir.

(B) Grupu hisse senetleri evvel emirde öğretmenlerle Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtındaki memurlara, artan diğer hakiki ve hükmi şahıslara tahsis edilmiştir.

(A) Grupu hisse senetleri nama, (B) grubu hisse senetleri hâmiline muharrerdir.

Tahvil çıkarma salâhiyeti

MADDE 7. — Banka, en az % 50 si muhassıran ipotekli ikrazlarda kullanılmak üzere umumi heyetin kararı ile ödenmiş sermayesinin iki misline kadar tahvilli, tahvilsiz uzun vâdeli istikraz akdedebilir. Ancak, bu salâhiyetin kullanılabilmesi, Amortisman ve Kredi Sandığının muvafık mütalâasına ve Maliye Vekâletinin tensibine bağlıdır.

Çıkarılacak tahvillerin şekil ve şartları hakkında da aynı veçhile muamele olunur.

Bankanın ipotekle temin edilmiş alacakları tahvillerin resülmal ve faizlerinin ödenmesi için rüçhan hakkı sağlayan bir karşılık teşkil eder.

Kaynakların tahsisi

MADDE 8. — Öğretmenler ile Maarif Vekâleti merkez ve taşra teşkilâtındaki memurların mesken ihtiyaçlarını karşılamak üzere, bankanın ödenmiş sermayesi ile ihtiyat akçeleri yekûnunun âzami % 75 i ve 7 nci maddenin tatbikından elde edilecek mebalîğ, gayrimenkul ikrazatına tahsis edilebilir.

Ancak, Yapı Sandığında aidatı bulunan (A) grubu hisse senedi sahiplerinin mesken ihtiyacını karşılamak üzere yapılacak kredi talepleri tercihan is'af edileceği gibi bu hisse senedi sahiplerine yapılacak ikrazatın faizi, idare meclisi kararı ile cari faiz haddinin âzami % 2 noksanı ile tesbit edilebilir.

Bankanın toplıyaacağı mevduat, her ne şekilde olursa olsun, gayrimenkul alın ve satımına, mesken inşaatına veya gayrimenkul ipoteği mukabili ikrazata hiçbir suretle tahsis edilemez. Bu hükme riayet edilmemesi halinde, Bankalar Kanununun buna mütaallik cezai hükümleri tatbik olunur.

Kârın dağıtım

MADDE 9. — Bankanın yıllık sâfi kârından:

A) % 5 i ödenmiş sermayenin tutarına varıncaya kadar âdi ihtiyat akçesine,

- B) % 5 i ilerde vukuu muhtemel zarar karşılığına,
 C) % 5 i fevkalâde ihtiyat akçesine,
 D) % 5 i umumi heyet tarafından tâyin edilecek nispet ve esaslar dairesinde idare meclisi âzaları ile banka personeline ayrıldıktan sonra bakiyesi hisse senetlerinin ödenmiş kıymetleri üzerinden hissedarlarla (E) bendinde yazılı müessis hisse senetleri sahiplerine tevzi olunur.
 E) Yapı Sandığında en az 500 liralık mevduatı bulunan veya mevduatını esas mukavelename ile tesbit edilecek müddet zarfında bu miktara çıkartan (A) grubu hisse senedi sahiplerine ayrıca bedelsiz olarak müessis hisse senedi verilir. Bu hisse senedinin miktar ve temettü nispeti esas mukavelenamede tasrih edilir.

Ihtiyat akçeleri

MADDE 10. — Âdi ihtiyat akçesi bankanın ilerde vukuu muhtemel zararlarını karşılamak üzere tefrik olunur. Fevkalâde ihtiyat akçesinin kullanım tarzı esas mukavelenamede gösterilir.

III. - İdari hükümler

Bankanın idaresi

MADDE 11. — Bankanın salâhiyetli uzuvları şunlardır :

- A) Umumi Heyet
 B) Murakıpler
 C) İdare Meclisi
 D) İdare Komitesi
 E) Umum Müdürlük

Umumi Heyet

MADDE 12. — Umumi Heyet banka hisse senedi sahiplerinden teşekkül eder. Şu kadar ki, nama muharrer her on hisseye sahip olanın veya bu kadar hisseyi temsil edenin ve hâmiline muharrer her yirmi hisseye sahibolanın veya bu kadar hisseyi temsil edenin umumi heyette bir rey vardır.

Murakıpler

MADDE 13. — Banka, Umumi Heyet tarafından ikisi (A) grubu hissedarlarından ve birisi (B) grubu hissedarlarından seçilen üç murakıp tarafından murakabe edilir.

Murakıpler iki yıl için seçilirler. Tekrar seçilmeleri caizdir.

İdare Meclisi

MADDE 14. — Bankanın İdare Meclisi Umumi Heyet tarafından üçü (A) grubu hissedarlarından olmak üzere seçilecek 5 âzadan terekübeder. Âzalar 3 senelik bir devre için seçilirler, tekrar seçilmeleri caizdir.

Âzaların, gerekli meslekî, hukuki, malî, iktisadi ve teknik bilgi ve tecrübe sahibi olmaları ve bu sahalarda yüksek tahsil yapmış bulunmaları şarttır.

Yapı Sandığında mevduatı bulunan (A) grubu hissedarlarından seçilecek ikisi için bu şartlar aranmaz.

İdare Komitesi

MADDE 15. — İdare Komitesi, Bankalar Kanununda yazılı vazifeleri ifa etmek üzere İdare Meclisi tarafından İdare Meclisine dâhil olanlar arasından seçilen iki âza ile Umum Müdür veya vekilinden terekkübeder.

Umum Müdürlük

MADDE 16. — Bankanın işleri Umum Müdür tarafından tedvir olunur. Bankayı üçüncü şahıslara, idari ve kazai mercilere karşı Umum Müdür temsil eder.

Umum Müdür İdare Meclisi tarafından tâyin edilir. İdare Meclisi lüzumu halinde Umum Müdürün inhası üzerine, kâfi miktarda, Umum Müdüre muavin de tâyin eder.

IV - Kuruluş hususiyetleri*Çeşitli hükümler*

MADDE 17. — Bankanın esas mukavelenamesi, Ticaret Kanununda yazılı kuruluş muamelelerine ait şartlar aranmaksızın bu kanun hükümleri dairesinde İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunduktan sonra başkaca merasime hacet kalmaksızın doğrudan doğruya ticaret siciline kayıt ve ilân olunur. Katî kuruluş bu ilân tarihinden başlar.

MADDE 18. — Banka ve kuracağı ortaklıkların İdare Meclisine ve murakıplıklarına seçilen âzalardan öğretmen ve memur olanlar hakkında, bu vazifeleri dolayısıyla, Memurin Kanununun 8 nci maddesi ile 3656 sayılı Kanunun 4609 sayılı Kanunla değişik 18 nci maddesinin 1 nci fıkrası tatbik olunmaz. Bu kimselere bankadaki munzam vazifeleri dolayısıyla verilecek aylık ücret, mezkûr vazifelere muhassas aylık ücretin üçte ikisini tecacüz etmemek şartıyla Umumi Heyet tarafından tesbit edilir.

Banka ve kuracağı ortaklıkların memurları ile İdare Meclisi Reis ve âzaları 3659 ve 5434 sayılı Kanun hükümlerine tâbi değildir.

MADDE 19. — 4357 sayılı Kanunun 12 nci ve 13 ncü maddeleri ile 14 ncü maddesinin Yapı Sandığı ile ilgili hükümleri meriyetten kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE 1. — İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığının bütün aktif ve pasifi, hak ve borçları ile birlikte kesin kuruluş gününden itibaren bankaya intikal eder.

Bu intikal muvakkat 2 nci maddede yazılı tasfiye heyeti tarafından Sandığın aktif ve pasifi bankanın kesin kuruluş tarihindeki durum ve râyiçlerine göre kıymetlendirilmek suretiyle hazırlanacak bir devir bilânçosu üzerinden yapılır.

MUVAKKAT MADDE 2. — Muvakkat 1 nci madde gereğince yapılacak intikal muamelesi tekemmül edinceye kadar İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı «Hali tasfiyede İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı» adı altında mevcudiyetini muhafaza ve Sandık İdare Heyeti de «Tasfiye Heyeti» sıfatıyla tasfiye muamelâtını icra eder.

MUVAKKAT MADDE 3. — Yapı Sandığının son Umumi Heyeti ilk tesis heyeti umumiyesi olarak banka esas mukavelenamesini ihzar ve ilk İdare Meclisi ile ilk murakıpları seçer.

İlk İdare Meclisi ve ilk murakıpları vazifeleri bir yıl müddetle devam eder.

MUVAKKAT MADDE 4. — İlkokul Öğretmenleri Yapı Sandığı adına tescil edilmiş olan aynı hakların Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Ortaklığı adına devir ve tescili muamelelerinden dolayı bir defaya mahsus olmak üzere hiçbir vergi, resim ve harc alınmaz.

MADDE 20. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 21. — Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

20 Mayıs 1958

<i>Riyaseti Cumhura yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	15 . V . 1958 ve 1/109
<i>Bu kanunun ilânının Başvekâlete bildirildiğine dair Riyaseti Cumhurdan gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	20 . V . 1958 ve 4/156
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 1 314,509 4 69,110:120,123:135,136,137,139:143

[İnikat : 67,68 — 96 sıra sayılı matbuat 67 nci İnikat Zabıt Ceridesine bağlıdır.]